

“Ex Libris” (lat. iz knjiga), znak vlasništva na knjizi, obično na unutarnjoj strani korica ili naslovnoj stranici; rađen rukom, otisnut žigom ili umnožen na posebnom listu kao naljepnica, sadrži ime ili inicijale vlasnika te često alegorijsku sliku, ukras ili grb s geslom i sl.

Javlja se s pojavom tiskane knjige, kao zaštita od krađe; počeci umj. ex librisa sežu u XV. st., u početku su izrađivani u drvorezu, poslije u bakropisu; jedan od najstarijih njem. umj. ex librisa (1511.) pripisuje se A. Düreru.

Zbog svojeg značenja, kako za povijest umjetnosti tako i za kult. povijest, pobuđuju zanimanje kolekcionara. Najstarije englesko društvo kolekcionara Exlibris Society (1891.) objavljuje redovite publikacije. Mnogobrojne knjižnice imaju zbirke e. l., najveća pripada knjižnici Britanskog muzeja (preko 100 000), a važna je i zbirka Liverpool Public Library sa 60 tis. e. l. razvrstanih prema stilu i razdoblju.

U Hrvatskoj se najstariji e. l. javljaju u Dalmaciji u XV. st., a umjetnički u XVII. st. (ex librisi N. Zrinskoga). Mnogi poznati slikari izrađivali su e. l. (M. Cl. Crnčić, M. Rački, T. Krizman i dr.). Bogate zbirke e. l. posjeduju NSK i knjižnica Arheološkog muzeja u Splitu.